

Građani će plaćati i novcem i zdravljem ako se ostane pri planovima za gradnju novih termoelektrana, a BiH će ostati među zemaljama sa najzagađenijim zrakom na svijetu, upozorili su stručnjaci na diskusiji u Berlinu.

Interesovanje za diskusiju pod naslovom "Novi ugalj na Balkanu - Zbogom zaštiti klime?" u Berlinu nije bilo veliko. Zapadni Balkan je geografski dovoljno daleko, termoelektrane nisu opasne kao atomske, a njih nema na području zemalja ove regije. Fondaciji Henrich Böll, bliskoj njemačkoj stranci Zelenih ova je tema međutim bila dovoljno važna da joj posveti jednu od svojih diskusija u okviru reda sličnih pod nazivom „Evropski energetska salon“. Voditelj odjeljenja za Istočnu i Jugoistočnu Evropu, Robert Sperfeld je u svom uvodnom izlaganju istakao da je moderniziranje energetskeg sektora na tom području povezano sa kompleksnim izazovima, no ni da Njemačka nije definitivno riješila svoj problem sa termoelektranama navodeći primjera Lausitza, koji leži u susjednoj saveznoj zemlji Brandenburg. Tamo se prije svega strahuje od gubitka radnih mjesta ukoliko dođe do zatvaranja pogona.

Evropska unija, a time i Njemačka bi do 2031. godine morala zatvoriti sve termoelektrane na ugalj, kako bi se ostvarili ciljevi dogovoreni na klimatskom samitu u Parizu, opominju mnogobrojne istraživačke klimatske organizacije.

Daleko od Evropske unije, daleko od njenih planova

U zemljama Zapadnog Balkana međutim, ne samo da se ne misli na zatvaranje postojećih termoelektrana, već se planira i gradnja novih. U tome prednjači Bosna i Hercegovina: Tuzla Blok 7, Banovići, Ugljevik III, a najavljuju se i Kakanj 8 i Gacko II.

Za Denisa Žiška iz Centra za ekologiju i energiju iz Tuzle će to imati katastrofalne posljedice za zaštitu klime i okoliša, a predstavljaće i veliku opasnost po zdravlje ljudi koji žive u blizini termoelektrana. „Tuzla je jedan od najzagađenijih gradova u Evropi i to će i ostati ukoliko se ostane pri sadašnjim planovima“.

Svijest o tome je međutim i kod političara i kod stanovništva veoma niska. I u BiH se strahuje od gubitka radnih mjesta. Termoelektrana je jedan od rijetkih pogona iz bivše Jugoslavije koji uspješno posluje, iako je cijena koju za to plaćaju građani veoma visoka.

Kinezi sve veći investitori u energetskeg sektoru na Balkanu

Na samitu Kine i zemalja centralne i istočne Evrope, koji je krajem novembra održan u Budimpešti, predstavnici BiH su potpisali Sporazum o kreditu koji će biti iskorišten za izgradnju Bloka 7 TE Tuzla. Radi se o kreditnom opterećenju od 613 miliona eura koji bi trebao biti vraćen za 20 godina.

Žiško ističe da će građani Tuzle plaćati i novcem i zdravljem, te da će planovima za izgradnju novih termoelektrana BiH ostati jedna od četiri zemlje sa najzagađenijim

vazduhom na svijetu. U vrijeme u kome se mnoge druge zemlje usmjeravaju na obnovljive energije, Vlada BiH nastavlja planove proizvodnje električne energije najprljavijom tehnologijom koja postoji, kaže Žiško, koji je ovom prilikom okupljenima predstavio rezultate studije Centra za ekologiju i energiju posvećenu ovom problemu.

Proizvodnja struje u termoelektranama nije jeftina

Iako se predviđa da će globalna potražnja za ugljem opadati i da bi do 2021. godine učešće ovog energenta u proizvodnji struje trebalo opasti na 36 posto u odnosu na 41 posto u 2014. godini, Kina bi u budućnosti u tom sektoru mogla igrati sve značajniju ulogu. Na tu opasnost upozorava i Pippa Gallop, iz CEE Bankwatcha iz Zagreba.

“Ovdje se ne radi o investicijama, već o kreditima”, kaže ona. Jedna od zadnjih analiza ove nevladine organizacije pokazuje da bi desetak novih termoelektrana na ugalj koje se trenutno grade ili čija se gradnja planira na Balkanu, mogle da se suoče sa neplaniranim ekološkim troškovima, koji bi mogli imati značajan uticaj na isplativost tih projekata, jer u njima nisu uračunati troškovi emisije ugljen-dioksida u vazduh. Tu se navode primjeri elektrana u Pljevljima u Crnoj Gori ili TE Ugljevik 3 u BiH.

Jedan od najvažnijih argumenata zagovornika održavanja i izgradnje novih termoelektrana je naime, da je struja koju one proizvode tri puta jeftinija od energije dobijene iz sunca i vjetra.

Za solarnu i energiju vjetra potrebno mnogo novca

Dr. Dirk Buschle iz Energy Community sekretarijata sa sjedištem u Beču vidi u obnovljivim energijama šansu za zemlje Zapadnog Balkana, ali i odgovornost Evropske unije da različitim projektima pomogne u izgradnji infrastrukture za tzv. alternativnu ili obnovljivu energiju, jer je ona skupa. Prirodni gas bi također bio bolja alternativa od termoelektrana, ističe on. Ulazak ovih zemalja u Evropsku uniju bi bio najbolje moguće rješenje za zemlje Zapadnog Balkana, smatra i ovaj stručnjak.

Time bi i one bile obavezne na ispunjavanje ciljeva dogovorenih na klimatskoj konferenciji u Parizu, zatvaranje svih termoelektrana na ugalj do 2031. godine. Ko će se od zemalja regiona uspješni domoći ovog cilja, ostaje da se vidi.

Izvor: tacno.net